

En höjdhoppare har gått ur tiden.

Det var sommaren 1964. Vi satt på Föreningen Nordens folkhögskola vid Mälarens strand; närmare bestämt på Biskops-Arnö. Då var det den första skrivarkursen i Sverige.

Per Olov Enquist var också här. Han hade givit ut Kristallögat, skrivit under namnet Peter Husberg (Bröderna Casey) och just då Magnetisörens femte vinter, som var färdig för utgivning. Dock var han ingen lyriker, men hade ändå känsla för diktens språk, nyanser och infall. Med sin ”intellektuella” röst rörde han sig fritt i diskussionerna.

En kväll gjorde PO en genomgång av fyrtiotalistens Thorsten Jonssons novellstrategi. Det märktes av oss alla att han hade sinne för detaljer och språklig komposition. Vid den stunden visste jag inte att vi hade många gemensamma intressen både fysiskt och psykiskt. Han var från en liten by i norr, uppvuxen under strikt moraliskt-religiösa tyglar - och så var han höjdhoppare, liksom jag.

Detta blev en senare upptäckt, men väl så betydelsefull, då vi delade både koncentration, hopp och sandgropens stötar. 60-talets nordiska författarmöten på Biskops-Arnö blev många, betydelsefulla och roande.

Under Åke Leanders ledning var litteraturen och språket i centrum. Sedermera kom Enquist att kallas PO. Det var en gångbar benämning, ty alla visste vem denne PO var. 1969 hade han flyttat till ett hus i Uppsala. Tillsammans med en författarvän besökte jag honom denna sommar.

Jag minnas att han hade inrett sitt skrivarrum i husets källare. Ett litet, minimalt källarfönster släppte in ljus och spred koncentration över rummet. Här vilade en författares framtid och ambition. Och han hade många järn i elden, som senare bar frukt.

De många inläggen i Expressen, som krönikör och teaterkritiker. Under 70-talet stötte vi samman och växlade några ord i aulan på Göteborgs Stadsteater – han skrev för sin tidning och jag för min.

Det var en progressiv tid och PO arbetade vidare i förlagsbranschen, som kulturrådgivare till politiker, som teater- och filmskapare. Han blev en av de mest spelade författarna utomlands med Tribadernas natt.

Han grävde ner sig i allt vad August Strindberg givit ut; han konfronterades med sitt förflutna – skrev av sig allt i Lewis resa.

Vem kunde tro att någon seriös författare skulle kunna ta sig an ett personligt mysterium från den frikyrkliga sfären som den excentriske Lewi Pethrus?

Ja, PO tyglade egna personliga gränser hos andra liksom hos sig själv. Han var obönhörligt ärlig i sitt skrivande. Så blev han stor och världsvid med en stipendieflora, som kan göra vilken författare som helst avundsjuk. Nu har PO givit av sitt liv, sitt skrivande! Han har gjort sitt sista hopp, sin jordiska resa.

Den väl utnötta dykstilen har övergivits för andra möjligheter, rörelser. Höjdhopparen PO Enquist har gjort sitt sista hopp. Det blev 1.97. Hans levande skrivarande kommer för alltid att sväva över ribban.

Nu för hans böcker oss vidare till andra höjder, där Ordets tjänare hör hemma!

Hans-Evert Renérus
Författare